KURJER WARSZAWSKI.

D. 9. Października.— Rok 1848. Poniedziałek. № 269. Jutro, Śgo Franciszka Borg:.

Zgromadzenie Warszawskie XX. *Bernardynów*, otrzymawszy w darze wielki Dywan prześlicznej roboty, który pobożne Damy własnemi rękami wypracowawszy, Kościołowi tutejszemu ofiarowały; chcąc się tymże pobożnym Osobom wywiązać według możności, ma zaszczyt uprzedzić je, iż jutro o godz:10 z rana, odprawioną będzie na Ich intencję, solenna Wotywa.

Komisja Rządowa Spraw Wewnę: i Ducho:, na przedstawienie Rady Głównej Opiekuńczej Zakładów Dobroczynnych, mianowała pod dniem 25 Wrześ: (7 Paźdz:) r. b.: Opiekunem Prezydującym w Radzie Szczegółowej Szpitala Śgo Jana Bożego w Warszawie, JW. Referendarza Stanu Alberta *Skowrońskiego*. Członkami Rady Opiekuńczej Zakładów dobroczynnych Powiatu Lubelskiego: *Trzcińskiego* Franciszka, *Szczukę* Marcina, i Xdza *Piwowarskiego* Piotra. Członkami Rady Szczegółowej Szpitala Ś. Benedykta w Częstochowie, PP.: *Leszczyńskiego* Franciszka, *Koźmińskiego* Józefa, *Szczukę* Leopolda, *Biernackiego* Nepomucena, i *Musiatowicza* Tadeusza.

W tych dniach, w znakomitej fabryce wyrobów platerowanych P. Józefa *Fraget* (Fraże), wykończone zostało dziwnej piękności i bogactwa, *Ciborium*, godne zdobić ołtarze najwspanialszych Bazylik *Europy*. Obok artystycznego gustu i lekkości szczegółów, imponującym jest efekt massy użytego metalu, którego jednostajne połyski wdzięcznie się łamią w zręcznie pokombinowanych i urozmaiconych płaszczyznach. Cztery kolumny zdobią perystyl, w głębi którego odbija się w płaskorzeźbie złoty kielich na drzwiach złotem połyskującego *Ciborium* umieszczony; oprócz zaś rozlicznych ozdób, wierzch sam wieńczy dwóch Aniołów z bronzu, w ogniu złoconego, nad którémi wznosi się pysznych rozmiarów Godło Zbawienia. *Ciborium* to wraz z krzyżem, trzyma wysokości łokci 3, w podstawie zaś szerokości łok: 1½. Znakomita to jest zaiste jakeśmy wyżej powiedzieli, ta fabryka *Frażeta;* dwoma rzędami w dwóch oficynach ciągnące się i wesołem opatrzone światłem sale, mieszczą w przecięciu do 150 zręcznych i pracowitych mistrzów i robotników; znać tam życie, umiejętność i zasobność; warczą zewsząd metalowe tokarnie, jęczą olbrzymie w krajowych rękodzielniach wykonane prassy, gdy tymczasem z zadziwiającą prawdziwie zręcznością, z pod potężnych cylindrów, tu w kraju także wykonanych, wychodzą owe tak wzięte już w Warszawie i za granicą, tak ozdobne i użyteczne sztucce, które po chwili wraz z innemi wyrobami, pod wpływem baterji galwanicznych, pokrywają się niestartą prawie w zwyczajnem użyciu, warstwą szlachetnego metalu. Oto i krótka wzmianka jaką znieść mogą rozmiary pisma naszego o zakładzie, który umiejętnemu i energicznemu właścicielowi, rzetelny zaszczyt przynosi; jużeśmy chcieli zamknąć ten pobieżny opis, ale niepodobna było ani oczu odwrócić ani zamilczeć o ogromnej wysoko-rzeźbie przedstawiającej wizerunek Boga-Rodzicy (w całej postaci) naturalnej wielkości, który w srebrnym połysku, ze złotem opromienieniem skroni, i wieńcem gwiazd, na tle hebanowem spoczywając, okolony jest przepyszną platerowaną ramą. Obraz ten mający w średnicy dłuższego owalu łok: 4, wykonany jest na wzór sławnego reliefu, jaki w *Rzymie* z rozkazu *Karola Xgo* Króla Francuzkiego, w r. 1827, wykutym został.

Główna Kassa Oszczędności.— W tygodniu upłynionym do d. 26 Wrz: (8 Paź:) r. b. włącznie, wydano książeczek nowych 26, na które, tudzież na dawniejsze, w 104 wnioskach, złożono rsr. 1784 k. 85 (zł. 11,899). Na żądanie 17 Uczestnikom wypłacono (prócz procentu za rok b. rs. 5 kop. 29½), rs. 491 k. 23 (zł. 3,274 gr. 26), i umorzono książeczek oszczędności 7. Przeto Uczestników 3,750, posiada kapitał rs. 64,338 k. 65½ (Zł. 428,924 gr. 11.)

Prokurator Królewski przy Tryb: Cyw: I. Instan: Gub: Augu: Wydz: Igo w Łomży. Zawiadamiam kogo dotyczeć może, że Mateusz *Swięszkowski*, będąc mianowany Woźnym nadetatowym przy Sądzie Pokoju Okręgu Łomżyńskiego, po wykonanej na d. 13/25 z. m. przysiędze, obowiązek ten prawnie i bezprzeszkodnie spełniać może.— Jan *Grodziecki*.

Wice-Hrabia *Du Bouchage*, o którego przybyciu do *Warszawy*, wczoraj donieśliśmy, był mianowany Parem Francji przez *Ludwika* XVIII, i zasiadał w tej Izbie za rządów *Karola* X. i *Ludwika Filipa*. Jest on Synowcem zmarłego w r. 1821 Wice-Hrabiego *Du Bouchage* Para Francji i Ministra marynarki za rządów *Ludwika* XVI i *Ludwika* XVIII. Z tejże samej rodziny, z linji Margrabiów *Dolomieu*, był słynny Mineralog *Dolomieu*, zmarły w r. 1801.

Jutro o godz: 6tej wieczorem, odbędzie się posiedzenie Centralne Warszawskiego Towarzystwa Dobroczynności.

W dnu 13 z. m. we wsi dziedzicznej *Łukasice* pod Lublinem, zszedł z tego świata ś. p. Anastazy *Strzelecki*, b. Oficer wyższy, w r. 1819 Szef Sztabu 2giej Dywizji piechoty b. W. P., Kawaler Krzyża Wojskowego, Legji honorowej i Znaku nieskazitelnej służby za lat XX. Urodzony we *Lwowie* r. 1783, żył lat 65. Pozostawia Wdowę Juljannę z *Miaskowskich*, Syna i dwie Córki, których zgon ten w żałobę pogrąża.

W końcu z. m. rozstał się z tym światem w *Łęczycy*, ś. p. Antoni *Zielonka*, Asesor Sądu Policji Popraw. czej Wydziału Łęczyckiego. Żył lat 29.

Dziewiętnaście lokomotyw, które w roku zesz: były w biegu na kolei żelaznej *Warszawsko-Wiedeńskiej*, mają nazwy: *Warszawa*, *Wisła*, *Rawka*, *Bzura*, *Rogów*, *Jan*, *Grodzisk*, *Orzeł*, *Skierniewice*, *Łowicz*, *Słoń*, *Piotrków*, *Zorza*, *Nadzieja*, *Lew*, *Postęp*, *Błyskawica*, *Częstochowa* i *Strzała*. Pięć pierwszych, pochodzi z fabryki *Cockerilla* w *Seraing*; pięć następnych, z fabryki *Sharp* i *Spół*: w *Manczester*; dziewięć ostatnich, z fabryk belgickich w *Seraing*.

Wczoraj w Teatrze Wielkim przywołani: po Balecie *Sylfida* JPanna *Piechowicz* 3-kroć, oraz JP. Alex: *Tarnowski* 2-kroć.— W Teatrze Rozm: po Kom: *Mieszczanie* i *Kmiotki* JP. *Rychter* 6-kroć, po Kom: *Dwaj Bracia* JPanna *Ciemska*, JP. *Żółkowski* 2-kroć i Wszyscy.

(A. n.) Pozostała Żona wraz z dziećmi, oraz nader liczne zebranie Przyjaciół, dnia 20 z. m. odprowadzili zwłoki ś.p. Wilhelma *Topolskiego*, Dziedzica dóbr Radoszków i Nałęcz, na miejsce wiecznego spoczynku w Częstochowie. Szczera łza w każdem oku lśniąca wyraźny smutek na wszystkich twarzach, te prawdziwe i najwymowniejsze znamiona żałoby, towarzyszyły ostatniej usłudze mu oddanej. Albowiem życie ś. p. Wilh: *Topolskiego*, choć w skromnem obrębie związków towarzyskich, przekazało istotnie godny naśladowania wzór prawości i cnót rzadkich. W domowem pożyciu przykładny Mąż, najlepszy Ojciec, uwielbiany od Rodziny, a uczucia przyjazne, dla cierpiącej ludzkości, były ozdobą Jego duszy. Z śmiercią Jego straciła Żona najlepszego Męża, dzieci Ojca, Familja najżyczliwszego Członka, znajomi najlepszego Przyjaciela, a włościanie jedynego Opiekuna. Szanowny Cieniu przyjm te kilka wyrazów skreślonych ręką jednego z twych Przyjaciół, który poznawszy twe zalety, starał się nabywać praw do uczuć serca Twego. *K.*

Ameryka.— Wynagrodzenie w summie 5 miljonów piastrów (37 miljonów złp:), którego Prezes Rzeczypospolitej Argentyńskiej *Rosas* zażądał od *Anglji*, wymaganem jest tytułem zwrotu kosztów wojennych, i *wynagrodzenia za guano* (nawóz ptasi), *zabrany przez Anglików z brzegów Patagonji i wysp Maluinskich* (inaczej Falkland zwanych).

Anglja. — Oprócz P. *Killaly*, wydawcy *Kroniki Waterfordzkiej*, aresztowano dwie Damy, Panny Elizę *Power* i *Ryan*, skompromitowane w sprawie P. *O'Mahoney*.— Dom handlowy *Alison Coward i Spółka* zawiesił wypłaty.— Dyrektorowie 3ch głównych kompanji kolei żelaznych w *Anglji*, postanowili działać zgodnie między sobą; koalicja ta ma być nie zupełnie na korzyść publiczności. — Brat P. *Smith O'Brien*, Sir Lucius *O'Brien* i P. *M'Carthy*, zostali aresztowani w *Clonmel*. Za ujęcie przywódcy *O'Mahony*, wyznaczono 100 funt: szterl: nagrody.

Austrja.— Kwatera główna armji austrjackiej, ma być ustanowioną w *Brünn*.— W końcu z. m. zmarła w *Wiedniu* Elżbieta *Obrenowicz*, córka Xcia *Miłosza* b. Władcy Serbji; była małżonka Jana *Nikoliks v. Rudna* Szlachcica Serbskiego.

Belgja.— Królowa *Belgicka* udała się przez *Ostendę* do *Londynu*. — 5go b. m. mieli zgromadzić się w *Bruxelli* Komisarze do uregulowania stosunków i służby celnej na kolejach żelaznych między *Francją*, *Prussami* i *Belgją*.

Francja. — Donoszą z *Paryża*, że Jenerał *Cavaignac* cierpiący od 3ch dni, nie bywa obecnym na posiedzeniach Zgromadzenia Narodo:. Minister spraw wewn: *Senard* miał złożyć swój urząd w ręce Jenerała *Cavaignac*. W ogóle prędzej lub później spodziewają się zmiany ministerjalnej.— *Monitor* ostrzega publiczność, aby fałszywym wieściom nie dawała wiary, gdyż Rząd ma zwróconą baczność na wszelkie możliwe zamachy alarmistów.— Obywatele *Lugdunu* postanowili prosić Rząd, o odroczenie jeszcze na czas niejaki reorganizacji gwardji narodowej tegoż miasta.— Opodal Ratusza Paryzkiego wybudowane będą obszerne koszary, na pomieszczenie 2ch bataljonów wojska.— P. *Segur* Prezydujący w administracji kolei żelaznej z *Paryża* do *Strasburga*, zbija wieść jakoby Rząd był w zamiarze zakupienia tej kolei.— W sądzie wojennym paryzkim wytoczona jest teraz sprawa przeciwko 5 osobom obwinionym o udział w zabójstwie Szefa bataljonu *Masson*, który poległ w obronie praw, przy barykadzie ulicy Śgo Sewkryna.— W *Paryżu* zawiązała się spółka na akcje, w celu przedłużenia i zabudowania ulic *Giełdy* i *Piramidów*.— Xiądz *Merrieu* Oficjał Jlny Dyecezji *Digne*, mianowany został Biskupem tejże Dyecezji.— Deputowanym do Zgromadzenia Narodowego z wyspy *Kayenny* (w Ameryce południowej), wybranym został Pan *Vidal de Lingende* Prokurator Jlny Rzeczypospolitej w *Guyanie* francuzkiej.— Fałszywą była wieść o zgonie Reprezentanta *Auberthier*.— Operacje wojenne w kraju *Beni-Menad* (w Algierji) są już ukończone. Jenerał *Camou* otrzymawszy zadosyć-uczynienie od tego pokolenia, wrócił do *Milianach*. Piechotę i jazdę odesłano do *Blidach*. Tymczasem z *Wielkiej Kabylji* dochodzą jak najlepsze wiadomości. Rząd Basz-agi *Bel-Kassem* utrzymuje porządek, i ściąga podatki.— Rozwiązanie 2ch bataljonów gwardji ruchomej w *Lugdunie*, odbyło się w jak największym porządku. Rząd ofiarował gwardzistom korzystne pomieszczenie w armji albo w korpusie algierskim.— W upłynionych ośmiu miesiącach r. b. przywieziono i wywieziono z portów Francji towarów za 46 miljonów fr. mniej, jak w tej samej epoce lat upłynionych.— Mówią, iż P. *Vivien* b. Minister sprawiedliwości za rządów Króla *Ludwika Filipa*, ma być wysłany do *Insbruck*, jako reprezentant Rzeczypospolitej francuzkiej na kongresie, w celu uregulowania sprawy włoskiej, zamierzonym.— *Ludwik Napoleon* w tych dniach oddał mnóstwo wizyt, osobom różnych stronnictw.— P. Juljusz *Taschereau*,

dawny Redaktor *Nationala*, ma być mianowany Dyrektorem Jlnym Poczt; w takim razie P. Stefan *Arago* otrzymałby Dyrekcją Jlną sztuk pięknych. — Głoszą o nominacji P. *Drouhyn de Lhuis* na Posła Rzeczypospolitej w *Berlinie*, w miejsce P. Emanuela *Arago*.

Grecja.—W *Skiatos* z 105 osób które zachorowały na cholerę, umarło 48.

Hiszpanja. — W *Walencji* i *Saragossie* odkryto zapasy broni, w skutku tego kilku z mieszkańców aresztowanych zostało. Władze hiszpańskie działają teraz wszędzie z wielką energją.— Rząd ściga wychodzców hiszpańskich, którzy wkroczyli do *Anso*.

Niemcy. — Z początkiem r. b. *Prussy* miały 293 mil kolei żelaznych w exploatacji. W r. b. otworzono drogę z *Wolbergu* do *Poznania*, uzupełniającą kolej *Sztargardzko-Poznańską*, a mil 13½ liczącą, oraz mil 4ry drogi z *Munster* do *Hammer*. Przed ubiegiem roku, otwartych będzie w *Prussach* 316 mil dróg żelaznych.— Wyborcy z *Akwisgranu* przez Deputowanego Dra *Müller*, złożyli adres Zgromadzeniu Narodowemu w *Frankforcie n. M.*, objawiający zupełne swoje zaufanie. — Rozporządzeniem Jenerała Majora *Kaiser*, Komendanta *Kolonji*, stan oblężenia tegoż miasta został zniesiony.— Do *Freiburga* przyprowadzono pod strażą wojskową *Struvego* wraz z żoną, i osadzono w więzieniu. — Rząd tymczasowy w Xięztwach *Szleswig-Holsztein*, przenosząc swoją rezydencję do *Szleswigu*, oświadczył podziękowanie mieszkańcom *Rendsburga*, za ich postępowanie przez ciąg półrocznego pobytu tamże Rządu, okazane.— Telegraf elektryczny między *Hamburgiem* i *Kuxhawen* jest na ukończeniu; odbyte pierwsze próby doskonale się udały.— W dniu 4 b. m. zachorowało w *Berlinie* na cholerę osób tylko 12cie. — Kolej żelazna z *Berlina* do *Drezna*, otworzoną została 2go bieżącego miesiąca. Mnóstwo osób wyjechało na tę uroczystość. Dyrekcja drogi żelaznej *Lipsko-Drezdeńskiej* wysłała do *Rüderau* piękny nowy wagon, chorągwiami saskiemi, pruskiemi i niemieckiemi przyozdobiony, dla pomieszczenia w nim Dyrekcji kolei żelaznej *Berlińsko-Anhaltskiej*. W Dreznie przygotowano świetny bankiet, a wieczorem dano w Teatrze Operę Wagnera *Rienzi*. Droga do *Drezna* i na powrót trwała 6½ godziny. — Rząd pruski kazał wybudować 10 łodzi wojennych, a mianowicie: 6 szalup kanonierskich, i 4 mniejsze statki na wzór statków wojennych różnych krajów. Próbna ta flotylla, ma być lustrowaną przy wyspie *Putbus*.— W ministerstwie wojny Pruskiem, otworzono nowy wydział marynarki.—W nocy z dnia 29go na 30ty zeszłego miesiąca okradziono dyliżans koloński, między *Boną* a *Godesbergiem*. Złoczyńcy zabrali kilka pak z listami i 5 do 6000 talarów gotowizną.—W Wielkiem Xstwie *Badeńskiem*, znajduje się obecnie wiele wojska związkowego. Okręgi górne zajęte są przez wojska *Badeńskie, Hesko-Darmsztadzkie* i *Pruskie*, dolne zaś przez oddziały *Pruskie, Nassauskie* i *Frankforckie*. — W Xtwie *Brunświckiem* powołano do służby urlopowanych żołnierzy, którzy powrócili z Xtwa *Holsztyńskiego*. — Syndyk *Banks* ma udać się do *Kopenhagi*, aby popierać uznanie władzy centralnej niemieckiej przez rząd *Duński*. —W miejsce Xcia *Lichnowskiego*, obranym został deputowanym do *Frankfortu* Prałat *Heide*. — Nowomianowany Poseł Pruski przy Stanach Zjednoczonych Ameryki Pan *v. Roenne*, uda się wkrótce na swoje stanowisko.

Węgry. — Z *Peterwardynu* donoszą o krwawej bitwie z Serbami w d. 21 z.m. pod *St. Thomas* zaszłej. Wojska węgierskie dowodzone przez Ministra wojny *Messaros*, utraciły 16 armat i 3500 ludzi.— W *Wiedniu* otrzymano wiadomość o zwycięztwie odniesionem w d. 29 z. m. pod *Welenze* nad wojskami Bana *Jellachicha*, którego Adjutant-Major *Flugelli* i Hr: *Zichy* wzięci zostali w niewolę. Artylerja węgierska szczególniej miała się odznaczyć. Bitwa trwała do 6tej wieczorem, lecz za stanowczą uważaną być nie może, pomimo że Ban odparty został aż pod *Plattensee*.— Wieś *Ermenitara* w południowo wschodnich Węgrzech w d. 23 z. m. napadniętą została przez oddział trzech tysięczny powstańców, którzy ją zupełnie w perzynę obrócili.— Słychać, że między *Kroatami* a *Węgrami*, zaszło 3-dniowe zawieszenie broni, to jest do dnia 6go b. m.

Rozmaitości. — Znani są powszechnie dwaj bracia bliźnięta sijamscy, z sobą zrośnięci, którzy zebrawszy znaczne summy we Francji i Anglji, udali się do Ameryki, gdzie postanowili używać swojego mienia. Dzienniki amerykańskie doniosły, że przed kilką laty obaj ożenili się, przybrawszy do swoich imion *Chang* i *Eng* nazwisko *Banker*. Każdy z nich jest ojcem dwojga czy trojga dzieci doskonale ukształconych, pod względem składu ciała. Żony ich mające około 24 lat, pochodzą z porządnych rodzin; są czynne, i bardzo kochają swoich mężów. Głównem zajęciem obu braci, jest uprawa ziemi i polowanie. Obaj cieszą się zupełnem zdrowiem, i żyją z sobą w najlepszej zgodzie. Jednakże jeden z nich mocniej jest zbudowany od drugiego, i zmusza swego towarzysza do postępowania za nim. Mają teraz lat 39 do 40. Ciekawa rzecz, gdy jeden z nich zachoruje lub umrze, co się z drugim stanie? — W jednem z muzeów Paryzkich znajduje się kołyska, którą miasto *Paryż* złożyło w darze Cesarzowej *Marji Ludwice*, małżonce *Napoleona*. Kołyska ta zrobioną jest z srebra pozłacanego i perłowej macicy. Wewnątrz wybita jest axamitem karmazynowym; osłaniają ją firanki z koronek brabanckich białym atłasem podszyte, a złotemi pszczołami (godła cesarskie) haftowane. Kołyska ta jest czworoboczno-zaokrąglona; wspiera się na 4ch rogach obfitości, a utrzymują ją genjusze Sprawiedliwości i Siły. Na brzegach kołyski

opierają się Nimfy *Sekwany* i *Tybru*. Mnóstwo innych figur alegorycznych zdobią tę kołyskę; nad której zbudowaniem pracowali: słynny Snycerz *Thomire*, Złotnik *Odiot*, i Tapicer *Darrak;* rysunek dał Malarz *Prudhon*. — »*Kto sieje ten zbiera*", powtarzał ojciec leniwemu i rozrzutnemu synalkowi. »Toć właśnie ja się stosuję do twych przepisów, szanowny rodzicielu; sieję talary, a zbieram lornetki, guziczki, zegarki, bransoletki i t. d." — »Proszę mi kupić *pudełka*, podać *skrzypce*, i dać *buži*", rzekła raz francuzka, od dni kilku w kraju tu bawiąca, do służącego w oberży. Można sobie wyobrazić zadziwienie lokaja, nim wyrozumiał, że miał kupić *pudełko*, przynieść *szczypce*, i podać *świecę woskową*, która jak wiadomo, po francuzku nazywa się *bougie* (buži). — Jakiś *pseudo* filozof spotkawszy na ulicy pogrzeb, a za nim *Pana młodego* jadącego do ślubu, rzekł z westchnieniem wskazując na trumnę: »Tamten już skończył swoje umartwienia, a ten biedak dopiero je zacznie."

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Bieliński Julján Oby: z Kalenia; Bagiński Wikt: Oby: z Alexandrowa; Dmóchowski Fran: Oby: z Radzik· Fijałkowski Józ: Oby: z Gecna; Hubicki Żelisław Urzęd: z Solenia; Horbowski Napol: Ob: z Dolecka; Hertz Stan: Komisant Handl: z Działoszyna; Kamińska Magdalena Oby: z Łowicza; Nejbauer Stefan Oby: z Lipska; Olszewski Edw: Urzęd: z Krośniewic; Piotrowski Jak: Oby: z Leszna; Rautenstrach Lucja Wdowa po Jene:-Lejt: z Rossji; Strużyński Alex: Kup: z Włocławka; Schlenker Xaw: Kup: z Lipska; Somerfeld Jan Kup: z Wiednia; Taubner Fran: Fabrykant z Rossji; Xżę Teniszew Jen:-Major z Płocka. (G. P.)

DONIESIENIA.

Dziś rano ciepła stopni 9. Wczoraj w południe 17.

TEATR ROZM:. Dziś, *Chłopiec okrętowy. Majster* i *Czeladnik*.

TEATR WIELKI. Jutro, Koncert na Skrzypcach JP. Henryka *Wieniawskiego*, i Kom: *Być kochanym lub umrzeć*.